

KODDA /DK

NR 1

2006

PORTRÆT / THOMAS KNAK

BARN AF EN ENKLERE TID OG LYD

NYPUDSET KANON

HVAD ER GODT – OG HVAD
ER KNAK SÅ GODT I DANSK
MUSIK?

4 / TEMA

MUSIK OVER DISKEN

CD OG DØ? MUSIKKEN
FLYTTER FRA PLADEDISK TIL
HARDDISK

14 / MEDIER

DRM

GAVNER ELLER SKADER
DIGITAL RIGHTS MANAGEMENT
(DRM) MUSIKKEN?

16 / KOMMENTAR

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING

+ ÅRSBERETNING

UDGIVER

KODA
LANDEMÆRKET 23-25
POSTBOKS 2154
1016 KØBENHAVN K

TELEFON
TELEFAX
E-MAIL
INTERNET

33 30 63 00
33 30 63 30
INFO@KODA.DK
WWW.KODA.DK

ANSVARSHAVENDE
REDAKTØR
SEKRETÆRER

NIELS BAK
STINE NISSEN
LONE HOLTSMANN OG BIRGITTE NORDKVIST

GRAFISK DESIGN
PRODUKTION

SGL + MKJ /MEDIEFABRIKKEN
MEDIEFABRIKKEN

FORSIDE
FOTO

THOMAS KNAK
ANDERS BEIER

ISSN

1603-256X

KODA er en forening, der på vegne af komponister, sangskrivere og musikforlæggere forvalter danske og internationale ophavsrettigheder til offentlig fremførelse af musikværker.

KODA er en forkortelse for **KOM**ponistrettigheder i **DAN**mark.

KODA varetager også forvaltningen af rettighederne til musikværker på fonogrammer. Det sker gennem Nordisk Copyright Bureau (NCB).

KODA blev stiftet i 1926 og har været statskoncessioneret siden 1915, nu i henhold til ophavsretslovens § 75a.

Ca. 30.000 danske ophavsmænd og forlæggere er medlemmer af **KODA**. Herudover repræsenterer **KODA** stort set hele verdensrepertoiret af beskyttet musik via gensidighedsaftaler med udenlandske søsterselskaber.

KODA ledes af et råd, der består af medlemmer af Dansk Komponist Forening (DKF), Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer (DJBFA), Danske Populærautorer (DPA) og Dansk Musikforlæggerforening (DMFF). Formandskabet går hvert andet år på skift mellem de tre autorforeninger. **KODA**'s råd har følgende sammensætning:

HANS DAL (FORMAND), **DPA**
KLAUS IB JØRGENSEN (NÆSTFORM.), **DKF**
JOHN FRANDSEN, **DKF**
JOHN RASMUSSEN, **DMFF**
ARNE WÜRGLER, **DJBFA**
IVAN PEDERSEN, **DPA**
TINE BIRGER CHRISTENSEN, **DMFF**
PIA RAUG, **DJBFA**

KODA er åben for personlig og telefonisk henvendelse på hverdage kl. 8.30-16.00, tlf. 33 30 63 00.

KODA / LEDER

IKKE RÅD TIL FREMTIDENS MUSIK

TEKST ARNE WÜRGLER

Vi elsker at kommunikere. Vores ubændige trang til at komme i forbindelse med hinanden sprænger alle rammer. Ja, det er en fantastisk tid, vi lever i. Min datter SMS'er fra den kinesiske mur samtidig med, at alverdens musik, billeder og information tastes ind på få sekunder på min laptop. Medieejerne og deres kunder er de store vindere. Men der findes også tabere: "indholds-skaberne", dem, der leverer varen.

Alt dette står klart, når man ser **KODA**'s årsregnskab. **KODA**'s indtjening kan ikke følge med vækstraterne for alt det nye spændende isenkram, som mediebranchen oversvømmer forbrugerne med. Tag bare de nye smarte mp3-afspillere, som kan indeholde op til 5000 stykker musik. Eller de effektive og utroligt brugervenlige PVR'er med plads til flere end 100 spillefilm og 200 timers tv-serie, som for længst har fortrængt den gamle udtjente videobåndoptager. Årets store julegave til familien Danmark.

Fakta er, at dem, hvis musik er en forudsætning for hele dette fantastiske mediecirkus, ikke bare oplever stagnerende indtægter. Nej, virkeligheden for de fleste af **KODA**'s autorer er direkte faldende realløn, idet betalingen for den intensive brug af det enkelte musikværk er stadig faldende.

Den uhyggelige udvikling er ikke ny af dato. Allerede i begyndelsen af 1990'erne steg fx kopiering af musik voldsomt. I 1992 lykkedes det at overbevise kloge politikere om, at kunstnerne

måtte have et vederlag for kopiering af deres musik. Det førte til, at Danmark fik verdens bedste blankbåndsortering. En ordning, som nu findes i de fleste europæiske lande, og som mange steder for længst har givet den danske ordning baghjul. Politikerne glemte nemlig i sin tid at fremtidssikre den danske ordning. Hvad nytter det at have en betaling for løse medier (kassettebånd, cd'er og dvd), hvis virkeligheden er, at disse medier stille og roligt udfases? I dag kopieres direkte til lagring på harddisken. En modernisering er påkrævet. Noget danske kunstnere har tryglet og bedt om i årevis.

Efter lang tids venten kom så endelig regeringens forslag. Reelt en udfasning, der indebærer, at kompensationen til kunstnerne vil fortsætte med at falde år efter år, selvom gratis-kopieringen stiger og fortsat vil være et voldsomt problem for kulturerhvervet.

Helt konkret foreslår regeringen to ting:

1. Dvd-satsen skal nedsættes fra 10 kr. til 3 kr. pr dvd-skive. En 70 pct. nedsættelse med en provenugaranti alene i relation til dvd-vederlaget i 2005.

2. Den teknologiske udvikling fra løse kopimedier (fx videobånd, cd-skiver og dvd-skiver) til indbyggede kopimedier (fx mp3-afspillere og videoharddiskoptagere) anerkendes, men man vil ikke gøre noget ved det – selvom det notorisk betyder endnu mindre kompensation til kunstnerne, trods øget kopiering!

Lovforslaget giver "verdens bedste" blankbåndsortering dødsmerket. Regeringen har valgt alene at lytte til industriens ensidige ønsker om at fritage it-branchen for et vederlag til de indholdsleverandører, der gør deres isenkram værdifuldt. Det er dybt uacceptabelt for danske kunstnere. Danmark er ikke fremtidens storproducent af hardware, men vi har vores chance som indholdsleverandører. Det giver ingen mening at nedskære kulturordninger, som sikrer mange penge til dansk kulturel nyudvikling og til det danske vækstlag.

Intet erhverv kan overleve, hvis det, man skal leve af, kan kopieres gratis. Kopieres dagens avis eller fremstilles bagerens spandauer ved kloning af et enkelt eksemplar, ja, så kan vel enhver forstå, at nøglen må drejes om. Anderledes er det åbenbart, når det gælder musikken. Her skilles vandene. Ikke ude i befolkningen. Adspurgte svarer et stort flertal, at det er ok, at en lille del af betalingen for brug af alt det smarte kopieringsisenkram tilfalder musikkens skabere og udøvere. Noget andet gælder vores regering. Her er man åbenbart mere end tilfreds med kulturkanoner. Fremtidens musik skal der ikke være råd til. /

VELKOMMEN TIL KODA'S NYE MAGASIN

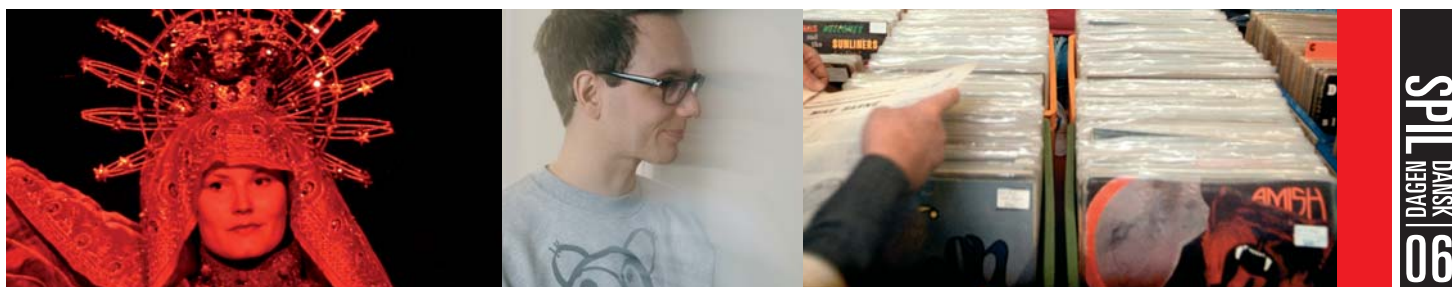
KODA's magasin har fået nyt udseende og ny struktur. Magasinet skal følge med tiden og tegne et billede af musikbranchen lige nu. Så tiden var moden til forandring.

Vores læsere er så mangfoldige som den musik, de repræsenterer. Alle genrer og aldersgrupper er repræsenteret. Det er en udfordrende balancegang at skabe et blad, der modtages af alle med glæde. Nogen vil sige, at det er umuligt, men vi tror, at det kan lade sig gøre. I hvert nummer bringer vi fortsat et tema, et portræt og mindre artikler, der debatterer aktuelt branchestof. På den måde forsøger vi fra nummer til nummer at favne forskellige genrer og sætte musikken til debat. Magasinet skal fortsat være medlemmernes garanti for, at de modtager oplysninger om udbetalinger, møder, støttemuligheder med mere. Vi har derfor samlet alt medlemsstof bagerst i bladet. Vi håber, at vores læsere tager vel i mod forandringen.

GOD LÆSELYST!

STINE NISSEN

KODA / INDHOLD

TEMA	NYPUDSET KANON	4
PORTRÆT	THOMAS KNAK OM DANSK ELEKTRONIKA, ENKELHED, TID OG LYD	8
OPHAVSRET	OPHAVSRET ER GULD VÆRD FOR DANMARK	12
MEDIER	MUSIK OVER DISKEN FRA CD TIL HD	14
KOMMENTAR	DIGITAL RIGHTS MANAGEMENT. TIL GAVN ELLER SKADE?	16
KODA SKOLEKONTAKT	NY RUNDE I 2006	17

"I forhold til hvad vi nu har af små harddiske, flash-kort, memorsticks og så videre er cd'en ikke et særlig praktisk medie. Vinylpladerne har derimod en helt anden aura over sig og vil højst sandsynligt overleve cd'en"

MORTEN REMMER / DJ OG MUSIKER I MUSIK OVER DISKEN S. 15

KODA / INFO	FRA KODA TIL MEDLEMMERNE	
	KODA MEDLEM 30.000	18
	KOMPONISTKONKURRENCEN	18
	KODA'S UDBETALING VIA BANK	20
	STØTTE TIL SANGSKRIVERKLUBBER	20
	STORT FREMMØDE AF NYE MEDLEMMER	21
	STØTTE TIL KOMPOSITIONSMUSIK	21
	STØRSTE SØGNING AF BLANKBÅNDSMIDLER	22
	GRATIS HJÆLP TIL MUSIKEKSPORT	22
	INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING	23

Camilla Nylund som Den Store Skøge i Antikrist.

FOTO MARTIN MYDTSKOV RØNNE / SCANPIX

KODA / TEMA

NYPUDSET KANON

Hvad er godt – og hvad er knap så godt i dansk musik? Det er hvad en række autoriteter netop har taget stilling til, når de skiller sangskat fra musikalsk metervare i kanonudvalg og i en ny stor sangbog. **KODA /DK** ser på, hvad der opfattes som god tone af eksperterne – og hvilke sange/værker, de mener er langtidsholdbare. Og hvad de “kanoniserede” kunstnere selv siger til, at deres sange bliver dømt bevaringsværdige.

Offentliggørelsen af kulturkanonen, 24. januar 2006.

FOTO PREBEN B. SØBORG

“Kanonkonge” eller ydmyg formidler? Jørgen I. Jensen fortæller om sit arbejde i kanonudvalget for musik.

GULDHORNENE GJALDER IKKE

TEKST ANDERS HOUMØLLER THOMSEN

Når man er med til at udforme toplister over dansk musik, stiller man sig selvfølgelig i skudlinjen for kritik. Jørgen I. Jensen – teolog, foredragsholder og musikforfatter – var et af de fem medlemmer af kanonudvalget for musik, hvilket gav ham stor indflydelse på resultatet. Navnlig omkring partitur/klassisk musik, hvor Jørgen I. Jensen har stort overblik. Her svarer han bl.a. på nogle af de kritiske indvendinger, der har været luftet.

Det var meningen, at I skulle holde jer til 12 værker, og det er blevet kaldt “lidt tuset”, at I er gået langt ud over det antal. Er der noget om det?

“Vi er også blevet kaldt “imperialistiske”. Så vi har åbenbart grundlagt noget nyt: “tøse-imperialisme!”: Musikalsk kulturimperialisme på den gode, kvindelige måde. Det var simpelthen nødvendigt med flere stykker, alene for at få Kai Normann Andersens fremragende melodier til at fylde godt i landskabet. Først når man hører flere af dem, opfatter man fuldt ud formatet.”

Det er kulturminister Brian Mikkelsen (K), der står bag kanonidéen. Har I været politisk dikteret?

“Nej, vi har haft fuldstændig uafhængighed til at træffe vores valg – og til selv at vælge kriterierne. Det har været meget tilfredsstillende

betingelser. Vi har selvfølgelig alle en personlig smag, men det betyder ikke så meget. Kriterierne har været at udvælge kvalitetsmusik, der prøver grænser af – og som har vist sig at være banebrydende for sin tid og holdbar. Og så skal musikken have en eller anden form for umiddelbar appel, for målgruppen for vores kanon er jo lyttere, der ikke kender de klassiske værker i forvejen.”

Rued Langgaards opera “Antikrist” er der vel meget få, der kender. Den har kun været opført få gange. Diskvalificerer det ikke værket, at det kun er genstand for kulturdyrkelse?

“Nej, for “Antikrist” skal nok nå et stort publikum nu. Den var forud for sin tid i 1923, og nu er publikum mere indstillede på at opleve hans musik. For lige netop med Rued Langgaard og F.L.Æ. Kunzens “Holger Danske” har vi valgt nogle ældre værker, der først for alvor er blevet anerkendt inden for de seneste 20 år. Men i de 20 år har de fået større og større opmærksomhed. Det er en stor tilfredsstillende at så originale værker er kommet med.”

I har ikke medtaget “Guldhornene” af J.P.E. Hartmann: Er det ikke en smutter i en national kanon?

“Vi lyttede til den igen i fællesskab, og så syntes vi i stedet. Hartmanns “Vølvens Spaadom” var mere oplagt: Den rummer mere melodi og musikalsk indhold, og der er også tale om et

nationalt værk. “Vølvens Spaadom” har jo en oldnordisk tekst.”

Havde I noget forlæg at skele til omkring udvælgelsen?

“Nej, der har ikke været lavet en kanon for musik før. Men meget gav sig af sig selv, for en række værker er ikke til at komme udenom. Værker, som er blevet en central del af dansk musik-kultur via koncertrepertoiret og folkelig sang: Weyses “Otte Morgensange og Syv Aftensange” skal med – og det samme gælder Peter Heises “Drot og Marsk”, Carl Nielsens “Maskarade” og Gades “Elverskud”. Men andre værker er efterhånden gledet mere i baggrunden – fx Kuhlaus “Elverhøj”.

Hvis der havde siddet fem andre autoriteter i udvalget, havde det så set anderledes ud?

“At dømme efter, hvad jeg har læst af reaktioner i aviserne, så havde det måske betydet en variation på fire-fem værker eller komponister inden for partiturmusikken. Jeg mener slet ikke, vi har været smagsdommere. Det afgørende har mere været overordnede musikalske og kulturhistoriske betragtninger.”

Hvad håber du, kanonen kan gøre for den klassiske musik?

“Jeg håber, den vil inspirere folk til at lytte til de værker, vi har valgt. Og jeg synes, det virker, for jeg hører mange mennesker tale om, hvad vi har valgt – og ikke valgt. Så på den måde tror jeg, at den har stor betydning, navnlig for de nyere værkers vedkommende,” lyder det fra Jørgen I. Jensen. /

Jørgen I. Jensen fra kanonudvalget for musik tror på, at de to musikguider vil få stor gennemslagskraft.

FOTO ARTPEOPLE.DK

JAGT PÅ NYT DANSK SANGGULD

Henrik Marstal har som musikalsk arkæolog gransket den nyere danske sangskat.

TEKST ANDERS HOUMØLLER THOMSEN

Forfatter og musiker Henrik Marstal – kendt fra bandet ibens – er en magtfuld person, når det gælder udvælgelse og udbredelse af gode danske sange. Sammen med sin mor, Inge Marstal, og P2-medarbejder, Jens Cornelius, har han netop udgivet sang/node-bogen "Den nye sangskat – 175 danske sange efter 1965". Bogen scorede for nylig en statuette for "Årets initiativ" ved prisuddelingen Steppeulven. Samtidig har Henrik Marstal været med i kanonudvalget for musik, som har præsenteret to officielle kanonlister for henholdsvis "partiturmusik" og "populærmusik". Men den ivrige vogter af den danske sangskat vil nødtigt kaldes "smagsdommer".

"Selvfølgelig betyder min personlige smag noget, men jeg føler mig ikke som "smagsdommer". Hverken i kanonarbejdet eller i udvælgelsen af de 175 numre til sangbogen. Omkring det sidste har vi kombineret vores musikviden med kendskab til sange, der er gode at synge. (Henrik Marstals mor, Inge, har redigeret flere sangbøger, red.). Og vi har lyttet meget til vores mavefølelse for, hvad der holder og så i øvrigt prøvet at trænge vores egen smag i baggrunden," siger Henrik Marstal.

Titlen på sangbogen "Den nye sangskat" skal tages bogstaveligt, for meningen er at pege på sange fra 1965 – 2004, som forfatterne sagtens mener kan konkurrere med gamle klassikere fra Højskolesangbogen.

"Vi syntes, der manglede en sangbog for den periode. 1965 blev jo en slags opbrudsår i dansk musik, hvorefter udtrykket blev mere langhåret, kreativt og mangfoldigt. Og i de seneste år er den gode dansksprogede musik vendt tilbage med fx Tue West og Peter Sommer. Det, vi ville, var at sætte en ramme op for den nye sang-

skat", siger Henrik Marstal. Men ambitionen var ikke let at omsætte til praksis.

HOLDER KLASSIKERNE?

"Jens Cornelius og jeg har haft pickup-nålen nede i rigtig meget, og vi har søgt i alle mulige sangbøger. Meningen var, at vi ikke bare automatisk ville overtage tidligere "kanoniserede" sange. Vi ville ud i krogene og samtidig sikre os, at de blåstemplede sange rent faktisk holdt i 2005," fortæller Henrik Marstal. Og en del sange, som mange vil betragte som "klassikere", fandt ikke nåde for forfatterne.

"Fx Lone Kellermanns "Se Venedig og dø". Den holder ikke, synes vi. Den taler ned til italienske mænd, og selv synes jeg, den er lidt klam. En anden, der røg, var "Sådan nogen som os". Det samme med en række andre Poul Krebs-sange og flere Michael Falch-sange. Vi nåede frem til, at numrene ikke kunne nok til, at de kunne være med blandt de 175. Der var også en del dansktoprepertoire, vi valgte at gå uden om, og jeg har lidt svært ved at forklare, hvorfor vi ikke tog fx "Kære lille mormor" og "Rigtige venner" med. Men de sange gjorde os ikke rigtig glade, når vi lyttede til dem. Sangbogen er også primært henvendt til skoler og institutioner, og vi mener nok, dansktopsangene i dag mest interesserer en ældre målgruppe. Vi fandt til gengæld glemte perler. Få husker fx Hvalsøspillemandenes "Jeg vil vende tilbage til markerne" eller Jomfru Ane Bands mere ukendte "Sang omkring midnat" og "Første gang". Begge er helt eminente.

KITSCH HITS. HVAD KARAKTERISERER EN GOD SANG?

"En god og slidstærk melodi og eventuelt en tekst, som sætter noget i gang. Som måske fortæller noget om det at være menneske eller om den tid, vi lever i – eller levede i. Men i popmusik

er teksten ikke nødvendigvis så vigtig som melodien. Derfor kom "Danse i måneskin" fx både med i sangbogen – og i kanonen. Banaliteter kan nogle gang bringe os sammen, som nu "Rør ved mig". Den har en slags kitsch-kvalitet og fravær af selvhøjtidelighed, som virker fællesskabsfremmende. Og det er nok en af de største forskelle på vores sangbog og Højskolesangbogen, for i sidstnævnte er der ikke plads til ret meget "camp". Vores udvælgelseskriterium omkring sangbogen var faktisk, at sangene først og fremmest skulle inspirere til fællesskab."

Kim Larsen/Gasolin' er repræsenteret med flest sange. Hvorfor?

"Fordi Kim Larsens melodier er så fantastiske mundrette, og så er teksterne tilmed gode. Samtidig er sangene ekstremt udbredt, så de er ikke til at komme uden om."

Er der et særligt karakteristika for dansk musik?

"Man kan sige, det er musik, der har virket i en dansk kulturel offentlighed, og som efterhånden er blevet en del af den danske kulturarv. Også selv om sangene er kommet helt andre steder fra: "Byens Hotel" med Kim Larsen og "Langebro" med Gasolin' fandt Larsen jo fx på en Joan Baez-plade. Meget af dansktoprepertoiret er også versioneringer af tyske sange, men de er blevet danske, fordi man har tolket dem ind i en dansk sammenhæng. Så grænsen mellem dansk og udenlandsk musik er ret flydende. Men der er nok noget om, at der findes en særlig "dansk tone" i visse melodier, som vi fx kan høre i sange med Anne Linnet, Kim Larsen, Lars Lilholt og Souvenirs. Men det kan til en vis grænse være selvbedrag", mener Henrik Marstal. /

Manden, de kaldte "smagsdommer": Henrik Marstal er ikke selv glad for udtrykket. Han prøver at stille sin personlige smag i baggrunden, når han vægter, om musik er bevaringsværdig.

FOTO MARTIN DAM KRISTENSEN

KANON ER IKKE SMUK OG DEJLIG

Sanger og komponist Anne Linnet kom på kanonlisten med sangen "Smuk og dejlig" og børnepladen "Go' Søndag Morn'", men hun er ikke lun på projektet, fortæller hun til **KODA** /DK:

"Jeg synes, det er en stor fejl, at der overvejende har siddet ældre mænd i kanonudvalgene. Det burde have været ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder. Vi oplever nu en gang tingene forskelligt, så det er udtryk for en dyb konservativ holdning, at man ikke har sørget for, at der var lige kønsfordeling i udvalgene."

Er du alligevel ikke glad for at være med i kanonen?

"Jeg synes ikke om idéen med en kanon.

Jeg synes derimod, det ville være udmærket, hvis listen havde stået på Kulturministeriets hjemmeside, så gymnasie- og folkeskolelærere kunne hente inspiration til, hvad de skal genere/berige ungerne med. Men jeg synes hele idéen med en kanon er elitær og udtryk for smagsdommeri."

Var "Smuk og dejlig" ellers den rigtige af dine sange at vælge?

"Både "Tusind stykker" og "Forårsdag" findes jo på mit album "Jeg er jo lige her", og det havde måske været mere på sin plads, at de sange kom med, for de lever og bliver sunget i hele Skandinavien. Eller måske "Barndommens

Anne Linnet finder idéen med en kulturkanon "elitær".

FOTO ANDERS BEIER

gade" med tekst af Tove Ditlevsen, som i øvrigt helt fatalt ikke er repræsenteret på litteraturlisten. Eller den første Marquis de Sade-plade, der indeholdt sange som "Glor på vinduer" og "Nattog". Eller nogle af sangene fra mit samarbejde med Johannes Møllehave. fx "Mild, latternild og gavmild" og "Levende hænder", som bruges flittigt i kirkerne rundt om i landet. Jeg kan jo så glæde mig over, at disse sange lever i bedste velgående – kanoniserede eller ej. Og under alle omstændigheder vil det jo nok være tiden, der afgør, hvad der er tidløst."

THOMAS KOPPEL VAR IKKE TILFREDS MED KULTURKANONEN

I februar mistede den danske musikscene en af sine mest talentfulde og prisvindende kunstnere, da den danske komponist, musiker og samfundsdebattør Thomas Koppel døde, 61 år gammel. Thomas Koppel dannede sammen med sin kone Annisette Koppel i 1968 gruppen Savage Rose. På tre årtier har de udgivet 20 albums og har løbende brugt berømmelsen til at engagere sig i projekter for fred, menneskerettigheder og social retfærdighed. Kort før sin død kommenterede Thomas Koppel kanonlisten overfor **KODA** /DK.

Savage Rose kom med på kanonlisten med de-

butpladen "The Savage Rose" (1968), og det er vel en ære? Nej, lød det fra Annisette og Thomas Koppel, der havde følgende respons, da **KODA** /DK bad om en kommentar:

"Vi har slet ikke lyst til at spille med i Brian Mikkelsens ufrugtbare "debat". For os er kultur ikke et kartotekskort, man bytter rundt på, men en levende organisme, som denne regering har fravalgt til fordel for grådighed og vold", lød det med henvisning til "regeringens deltagelse i en ulovlig krig", som Thomas Koppel kaldte Danmarks involvering i Irak. Savage Rose henviste videre til et statement, som er offentliggjort på gruppens hjemmeside:

Kort før sin død kommenterede Thomas Koppel med sit velkendte samfundsengagement kanonlisten.

FOTO ©2002 STREET BALLERINA PRODUCTIONS

"Kanonlister, terrorlister, jeg synes den kulturbærende del af den danske befolkning – her tænker jeg især på kassedamer, skraldemænd, stilladsarbejdere, skoleelever og harmonikavirtuoser - snart skulle hjælpe Anders And & Co med at liste af. Efter Fogh regeringens hærgen ses Danmark rundt om i verden ikke længere som en kulturnation, men som en krakelerende fuppræsidents ikke særlig vellugtende kattebakke. Jeg længes efter det rigtige Danmark, der dufter af verdens rødeste jordbær og folkelig, frygtløs, livsnær inspiration. Det Danmark, der er H. C. Andersen, Jeppe Aakjær og Carl Nielsen værdigt", lød det fra Savage Rose.

BARN AF EN ENKLERE TID OG LYD

Thomas Knak – en af Danmarks mest anerkendte elektroniske musikere både nationalt og internationalt. Han har blandt andet produceret og komponeret for Bjørk, men også udgivet stærkt kritikerrost materiale solo under navnet Opiate og i trioerne Future 3 og System.

Thomas Knak er barn af en enklere tid. Han trådte sine musikalske barnesko, før der for alvor opstod tusinde plateauer for elektronisk musik. Han har længe hørt til blandt de mest respekterede elektroniske musikere i Danmark.

TEKST RALF CHRISTENSEN
FOTO ANDERS BEIER

Der er ikke meget veteran over Thomas Knak. Den drengede energi og begejstring lyser stadig ud af den lille vævre mand, som den har gjort siden han for 13 år siden begyndte at optræde offentligt med elektronisk musik under navnet Opiate. 13 år er ellers lang tid inden for dén metier. Undergenrer kommer og går, forsvinder i glemselen for siden at mutere til ny betydning. Instrumenter og software udvikler sig konstant. Nye konger sætter sig på subkulturelle troner og væltes snart af igen. Og Knak er reelt veteran på den ekstremt omskiftelige scene.

I december var det 13 år siden han købte sin første sampler, instrumentet som den dag i dag er hans foretrukne. Den har været afgørende i hans diskrete og rummelige musik, som har gjort ham til en af landets mest respekterede elektroniske musikere, hvilket blandt andet har ført til produktioner og kompositioner for ingen ringere end Björk.

90'ERNES VÆKSTBED

Men Knak vil helst ikke tale om sig selv i dag. Vi sidder i den 33-årige elektroniske musikers lejlighed, ved arbejdsbordet. Vi drikker te, samleren er slukket, laptoppen med æblet slumrer sødt. Og han vil tale om det større hele, han er en del af: Den elektroniske musikkultur, som han dykkede ned i, da den var begyndt at vokse vildt og uregerligt i de tidlige 90'ere.

"Vi ramte en tid i Skandinavien, hvor der ikke var så mange andre elektroniske musikere i feltet omkring den mere stille og melodiske ambient. I start-90'erne var der kun et par steder i København for elektronisk musik eller techno,

som det vel udspringer af. Der accepterede man, at man hørte genrer, som normalt ikke passede sammen. Det er lidt forbudt i dag. I dag er der mange, som sværger til en vis lyd og kun fokuserer på den. Og der må man så gøre op med sig selv, om man vil lave musik, eller om man vil samle på frimærker."

"I det elektroniske miljø kommer man bestemte steder, som støtter op om en bestemt musik. Så man vælger stederne ud fra den musik, man vil høre, og det er der jo ikke noget nyt i. Det gjorde man jo også, da man gik på Hithouse for at høre pigtrådsmusik."

"I starten af 90'erne var scenen ikke så fragmenteret som i dag, og der var ikke hundredvis af kolonier under elektronisk musik, som kaldte deres form for noget specielt. Det er jo sådan, det er i dag, og der er da også noget smukt i, at der er hundredvis af små enklaver, som koncentrerer sig om hver deres felt – at ideen om at blive "berømt i 15 minutter" er blevet til "berømt for 15 personer". At nettet har gjort det muligt, at en person i fx Canada med en snæver interesse, kan finde to ligesindede i Ungarn og måske en i Mozambique. Og så har de deres klub."

Thomas Knak er barn af en enklere tid. Han trådte sine musikalske barnesko, før der for alvor opstod tusind plateauer for elektronisk musik: micro-house, glitch, indietronica, grime og dub-step, hedder således nogle af de nyere genrer, som menigmand aldrig har hørt om, men som har hver deres trofaste skare og ophøjede ikoner i de elektroniske miljøer.

Thomas Knak er også barn af en enklere lyd. Alene under aliaset Opiate og sammen med Anders Remmer og Jesper Skaaning under trionavnene Future 3 og System har han forsøgt at "trække tingene fra hinanden", som han selv

formulerer det. "Vi reducerede musik, fyldte ikke bare to basgange og fire melodistykker og 35 breakbeat-samplinger på. Der var tale om en meget statisk ting, med en repeterende melodi-linie og et meget steady beat."

LYDEN AF TRYK VELFÆRD

Der var også tale om en rolig elegance og en humanistisk varme på Future 3's debutalbum 'We Are...' fra 1995. Dengang skrev det velansete britiske musikmagasin The Wire om den danske ambient, at den emmede af velopvarmede hjem fyldt med designermøbler. Lyden af tryk velfærd. Det er et årti siden, og i mellemtiden er vi blevet voldsomt globaliserede med det resultat at syns- og lydindtryk fra hele verden via nettet vælter ind i vores skrappt isolerede, dygtigt IKEA-møblerede lejligheder. Og den skandinaviske tone er ved at fortone sig.

"Hvis man tænker på, hvad der har været populært de sidste par år, og hvad man har fokuseret på, så er udadventt amerikansk, jamaicansk, cubansk samt afrikansk lyd løbet med meget af opmærksomheden inden for den mere elektroniske klublyd. I de tilfælde, hvor de er blevet påduttet dansk sprog eller er dansk produceret som for eksempel Bikstok Røgsystem, der har det gjort en musikstil fra Jamaica til noget mange er faldet for herhjemme. Jeg tror ikke, man kan tale om een skandinavisk lyd mere.

Man kan stadig tale om en nordeuropæisk eller skandinavisk indadvendthed, som mange har, fordi vi har de der nogenlunde velfungerende lejligheder, hvor vi tilbringer meget af vores tid af praktiske årsager. Fordi det simpelthen er for koldt, og man ikke kan ride på kælk hele dagen. Så sidder man og læser eller ser fjernsyn, hører eller spiller musik eller taler med sine venner."

EN ENKELT METALTRÅD

Den danske elektroniske musikkultur er akkurat som rockkulturen også primært en andenhåndskultur. Det vil sige, at der hentes inspiration i udlandet, og at de danske programmører, producere og dj's ikke flytter sig frem i musikhistorien af egen indre drift – den slags har man udlændinge til. Og faktisk ikke siden Valdemar Poulsen har nationen kunnet mønstre et afgørende nybrud inden for elektronisk musik. Det var nemlig Poulsen, der i 1894 opdagede den magnetiske lydoptagelse, og ham der i 1898 patenterede telegrafonen, der kan optage på og afspille fra en metaltråd.

"Vi i Future 3 blev da også inspireret af, hvad der skete rundt omkring, specielt i England og Tyskland, og så lavede vi en forsødet dansk version af det. Det er jo ikke sådan, at vi har været pionerer inden for verdenshistorien. Vi har måske været pionerer på den skandinaviske scene."

Er det blevet normalt, at man som dansk elektronisk musiker tænker sig ind i en international, – frem for en national – sammenhæng?

"Ja, det tror jeg, er kommet som en helt naturlig ting. Der er meget få elektroniske musikere, som søger publikum og selskaber herhjem-

me. Hvorfor ikke bare sende til de selskaber, de alligevel selv køber musik fra? Mange tænker det strategisk smart ved at kræve kontrol med Skandinavien og så lade det udenlandske selskab klare resten af verden. Det har fx Efterklang gjort."

Hvordan har software-udviklingen påvirket den musikalske udvikling?

"De ting, jeg gjorde oprindeligt, som folk syntes var interessante, er midi-teknik, og det er der jo nogen, der kan gøre tusind gange bedre nu. Rent teknisk og digitalt. Om de så putter noget i, som man kan huske, når man er færdig med nummeret... Der mener jeg stadig, at der er nogen, der har en fordel frem for andre, fordi de har en historie, de vil fortælle. På den måde er det blevet nemt at starte op, men det er ikke blevet nemmere at komme videre. Der skal stadigvæk tænkes over, hvad det egentlig er, man vil med det. Ellers er der jo bare sådan lidt prøvebillede over det."

ELEKTRONICA PÅ SPOLEBÅND

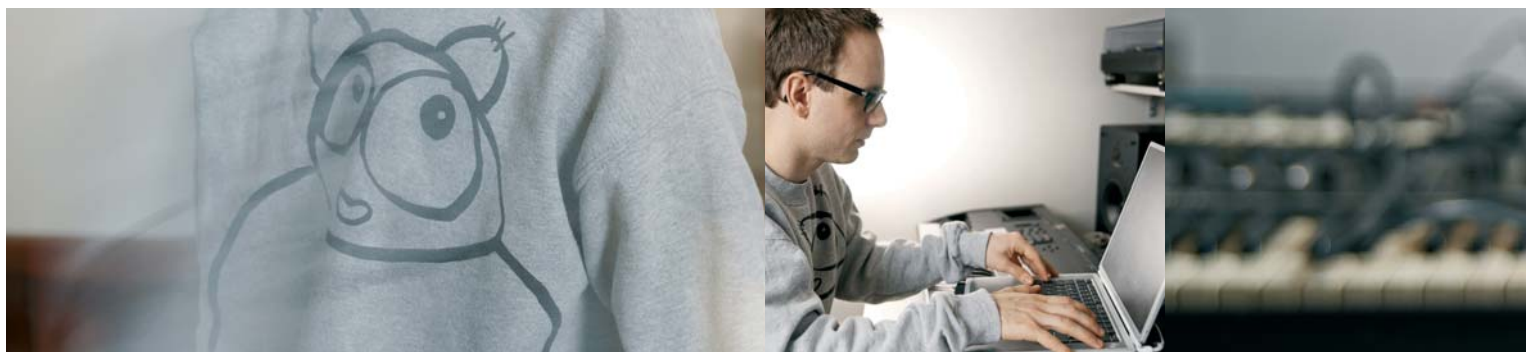
"Jeg synes virkelig, at det er fascinerende, hvordan den musik, man er vokset op med i de store lagerhaller, til raves, den pludselig er her igen via en ny generation af dj's og musikere. Det

giver en masse god energi, som ikke ville være der, hvis man bare var blevet ved med at sige, at der skulle være et klikkende beat og en lille sød melodi. Hvis det var normen fra nu af, så ville det være virkelig kedeligt."

"Men tingene går jo i ring, og det må man acceptere, om man er 20 eller 40 eller 60 eller 80. Der vil altid være nogen, der når tilbage til det, der var dit udgangspunkt og så tager den derfra, og gør det endnu hurtigere eller mere larmende eller mere stille. Jeg faldt også for at gå i 70'er-tøj, da jeg gik i gymnasiet og fik forholdsvis langt hår, så selvfølgelig skal folk have lov til at gå i stramme cowboybukser og ligne noget fra 80'erne. Selvfølgelig skal de det. Men det provokerer mig heldigvis til at holde fast i, hvad jeg er nået til nu."

Er der historisk kontinuitet i den elektroniske musikkultur? Har genopdagelsen af vores elektroniske pioner Else Marie Pade fx medvirket til det?

"Der er et akademisk miljø, der helt klart tillægger hende rigtig stor betydning. Og så er der et autodidakt miljø, som synes, det er meget sjovt, at der er en, der har gjort de ting på det tidspunkt (hendes første uropførelse var i 1958 - red.), men som synes, at de ting, de laver, bygger på nogle helt andre ting. Jeg synes, hun er

2?

HVILKEN DANSK KOMPOSITION HAR HAFT SÆRLIG BETYDNING FOR DIG OG HVORFOR?

"Byen driver" af Under Byen. Den har intet med elektronisk musik at gøre, det er bare et stykke klaver og en vokal. Jeg skulle remixe det engang, og jeg kunne simpelthen ikke, for jeg ville bare gøre det grimmere, end det er. Det er så sublimt på en eller anden måde. Melodien er meget melankolsk, og umiddelbart får den mig til at tænke på noget, som kunne være at finde i Højskolesangbogen."

HVEM HAR HAFT SÆRLIG BETYDNING FOR DIG OG DIN MUSIK?

"Det er så mest et sted, Hvidovre Musikbibliotek. Den der tilgang til ting, at man lige kan prøve dem af uden at skulle bruge alle sine sparepenge på dem. Hvis det havde været sådan, så havde det ikke nødvendigvis været musik, jeg var endt med at lave. For så havde jeg måske tænkt: "Nu har jeg købt for mange plader, jeg egentlig ikke kunne lide, så nu begynder jeg at købe noget andet." Men fordi jeg kunne høre det på biblioteket, så var der ligesom ingen grænser for, hvor meget jeg kunne konsumere. At få lov at høre Stockhausen på et lokalbibliotek som 12-årig, det er altså en kæmpe oplevelse. Især når alle de andre sidder og hører Adam & The Ants.

ret væsentlig både for det akademiske og det autodidakte miljø, fordi hun jo på mange punkter var hamrende autodidakt. Altså hun kunne spille, men valgte ikke at spille på klaver, men komponerede ved at klippe og klistre på spolebåndoptager. Der har man jo virkelig en kvinde, der gjorde en forskel, som tog kampen og har gjort et kæmpe forarbejde for, at ting, vi finder helt normale i dag, kan eksistere.”

EN HJEMLØS GENRE?

I mellemtiden er den elektroniske musik også blevet institutionaliseret. På Rytmsk Musik-konservatorium undervises der i software, og på Jysk Musikkonservatorium er der en decideret elektronisk musiklinie. For tre år siden modtog Else Marie Pade musikkritikernes Steppeulv under stående bifald, og sidste år fik Thomas Knak det ene af de kun to treårige arbejdsstipendier, som Statens Kunstfonds tonekunstudvalg for den rytmiske musik uddelte. Flere generationer anerkendes i disse år, men det betyder ikke, at den elektroniske musik er blevet accepteret i alle kredse. Fx glimrede den ved sit fravær i både den partiturmusikalske og den populærmusikalske kanon, som kulturministeriet annonce-rede i januar.

”Jeg tager det som et sundhedstegn, at den ikke er med. For mig lugter det bare endnu engang af politisk værk eller værktøj. Og jeg synes, det er et sundhedstegn, at man stadig laver ting, som åbenbart ikke er lige spiselige for alle. Men helt grundlæggende er den ligegyldig for mig. Jeg er af en generation, som har lært selv at finde de ting i vrirnen, som giver mening for mig og ikke for alle.”

Men den elektroniske scene er også ved at organisere sig b.a. via Platform Music (der vil fremme promovning og udbredelse af dansk elektronisk musik i både ind- og udland. red.). Det kunne da godt smage lidt af konsensus og dermed spiselighed.

”Jeg tror ikke, man kan samle al elektronisk musik under een hat... dertil er elektronisk musik for genreorienteret. Der har altid været en gør-det-selv-attitude, som indebærer, at tingene nok skal komme ud, uanset om pengene er der eller ej. Folk fra selskaber som Rump Recordings, Statler & Waldorf, Echocord og Rumraket vil producere musik og arrangere fester osv., også selv om de får deres del af støtten fx fra KODA eller ROSA.”

Hvilke farer ser du for den elektroniske musikkultur?

”At den kan blive en pastiche på sig selv, som fx rock er blevet det. Den er meget tæt på allerede, synes jeg. Der kommer hurtigt mærkater på alle nye tiltag. Jeg taler jo tit om musik, som de fleste folk ikke har hørt om endnu, men som allerede har fået mærkater, for at andre ligesindede, som kender den, forstår, hvad jeg mener. Jeg siger ikke ”den der bum-chi-bup”, jeg siger dubstep eller grime. Det bliver hurtigt kørt ind i sådan nogle systemer.”

Men biodiversiteten i de mange systemer er vel også en del af skønheden?

”Ja. Tænk hvis alle blev bedt om at gå i Dyrehaven, når de skulle ud og have noget frisk luft.” /

CV / THOMAS KNAK IFLG. THOMAS KNAK

1994: 'Boredom Is Deep and Mysterious' – første danske 100 pct. ambient-opsamling og første udgivelse jeg medvirker på som Opiate.

1995: 'We are...' – Future 3's debutalbum. Ansættes på DR som programvært.

1996: Et vigtigt år for elektronisk musik via udbredelse, udgivelser og arrangementer som 'Tripping on Sunshine', 'Update', 'Nowhere' osv. Genrerne begynder at opdeles i mange mindre undergenerer.

1999: 'Objects For An Ideal Home' – mit solo-debutalbum. Bliver bl.a. kontaktet af Bjørk, Alva Noto, Bomb The Bass omkring samarbejder samt starter mit selskab Hobby Industries.

2001: Bjørks 'Vespertine'-album udkommer med bl.a. to produktioner af Thomas Knak.

2002: Det store rejseår: Japan, Frankrig, Spanien, Grækenland, Italien, Tyskland samt en tre ugers USA-tour.

2003: Bliver far til Silas. Udgiver 'Sometimes'-EP på tyske Morr Music.

2005: Modtager et af Statens treårige arbejdslegater.

LINK

www.hobbyind.com

For første gang nogensinde belyses ophavsrettens samlede betydning for dansk økonomi. I april kommer Handelshøjskolens store analyse. Det handler om udvikling af kultur, viden og underholdning. Om at vedligeholde og udvikle et samfund, der er præget af et rigt kulturliv og et højt videns- og forskningsniveau.

OPHAVSRET ER GULD VÆRD FOR DANMARK

TEKST STINE NISSEN

Smag på ordet ophavsret! Mange mener, at det smager af uld-i-mund og andre vil påstå, at det minder dem om restriktioner og hindringer. Men hvorfor taler ingen om kolde facts og udviklingspotentialer? Hvorfor taler ingen om ophavsret som garantien for, at viden, kunst og underholdning udvikles? Ikke blot til gavn for kunst- og kulturliv og danskere. Men også som en forudsætning for, at Danmark kan opnå status som et samfund med et højt forskningsniveau, et dynamisk erhvervsliv og et uafhængigt kulturliv?

DANMARK HALTER BAGUD

På Københavns Handelshøjskole lægger de i skrivende stund sidste hånd på det storstilede forskningsprojekt, der skal belyse ophavsrettens betydning i det helt store samfundsmæssige billede. Det er, mener lektor Mark Lorentzen, på tide, at denne analyse udføres, da der er meget lidt viden om ophavsrettens økonomiske betydning. I andre lande har man kortlagt mange af de aspekter, der er knyttet til ophavsretten. Danmark halter bagud og netop for et lille land, påpeger Lorentzen, hvor den fysiske produktion af tidligere eksportområder henlægges til andre lande, er det afgørende vigtigt at holde fokus på, at viden, kunst og kultur medvirker til at udvikle et dynamisk videnssamfund. "Ophavsret udgør hovedbasis for indtjeningen i mange brancher,

fx musikbranchen, og indgår som element i en række andre brancher, fx i spilbranchen. Men ophavsrettens samfundsøkonomiske værdi er større, end de fleste gør sig klart." Siger Mark Lorentzen og fortsætter: "Ikke alene har oplevelsesbrancherne voksende beskæftigelse og omsætning i sig selv, men der er en række afledte aktiviteter der går ud over selve skabelsen af et værk, såsom produktion, marketing, salg, distribution, forevisning, og så videre."

Direktør for KODA, Niels Bak, er glad for Handelshøjskolen har vurderet, at der er behov for denne analyse: "Ophavsretten har længe været til debat, og den kritik, der rejses i medierne og fra politisk hold er ofte opstået på et meget mangelfuldt grundlag. Analysen kan forhåbentlig være med til at skabe en mere nuanceret debat om ophavsretten og de mange værdikæder, der er forbundet med ophavsretligt beskyttet materiale."

Mark Lorentzen påpeger, at interessen for ophavsret tidligere primært har været teknisk eller juridisk, men i takt med, at oplevelsessamfundet vinder indpas, er der i høj grad behov for en politisk og økonomisk debat. "Vi skal vide mere om, hvordan vi får mest ud af vores viden, altså beskytter og sælger den, og her spiller ophavsret en stor rolle. Men det er også nødvendigt at vide mere om, hvad der skaber viden, altså innovationsprocesser f.eks. når sangene skrives, filmene produceres, og spillene pro-

grammeres, og hvordan disse processer påvirkes af, hvordan vi skruer ophavsretten sammen. Inden for oplevelsesbrancherne er det for eksempel ikke ligegyldigt, hvordan man diskuterer og praktiserer ophavsret: Det påvirker ophavsmandenes erhvervsvilkår, selskabernes omsætning, samt forbrugernes villighed til at betale for musik, film, spil, og så videre."

ET SAMARBEJDE PÅ TVÆRS AF KUNSTGENRER

Det er KODA, Gramex og COPY-DAN, der i fællesskab har taget initiativ til analysen. "Musikere, komponister, producenter, billedkunstnere, skuespillere og forfattere er alle sikret gennem ophavsretten", siger Niels Bak. "Sammen repræsenterer Gramex, KODA og COPY-DAN alle kunstgenrerne i Danmark og det er derfor naturligt, at vi arbejder sammen om at udbrede forståelsen for ophavsrettens vigtighed. Når ophavsretten i disse år forbindes med restriktioner og forbud, kan ingen af os se passivt til. Det er vigtigt, at vi arbejder sammen."

Det har været vigtigt for de tre organisationer, at der er tale om en uafhængig pålidelig analyse, der belyser området. Som Niels Bak påpeger: "Da vi mere end nogensinde har behov for at få afdækket ophavsrettens samlede betydning, skal der ikke kunne rejses tvivl om analysens saglighed. Derfor er vi også glade for at Handelshøjskolen har vurderet, at der er behov for at få belyst ophavsrettens samfunds betydning." /

KONFERENCE OM OPHAVSRETTENS ØKONOMISKE BETYDNING

Handelshøjskolens analyse af ophavsrettens økonomiske betydning offentliggøres på en konference den 26. april på Dansk Design Center i København. Det er KODA, Gramex og COPY-DAN, der er værter for konferencen. På konferencen deltager ud over kunstnere fra alle genrer bl.a. Kulturminister Brian Mikkelsen, og formand for bestyrelsen i Novo Nordisk, Mads Øvlisen.

Find yderligere oplysninger på www.koda.dk

ER DANMARK BAGUD?

Ifølge lektor ved Handelshøjskolen Mark Lorentzen er Danmark bagud, når det kommer til forståelse af de kreative fags betydning for dansk økonomi. Danmarks fremtidige innovation ligger ikke inden for produktion, men derimod inden for viden. Her spiller de kreative fag en afgørende rolle, og der er derfor al mulig grund til at nuancere debatten om ophavsret.

KREATIVITET EN FORUDSÆTNING FOR FORRETNING

En væsentlig inspiration for Mark Lorentzen er den amerikanske økonomiprofessor Richard Florida. Han fik med bestselleren "The Rise of The Creative Class" (2002) for alvor gang i debatten om de kreative fags betydning for samfundsøkonomien. Hans teori er i al enkelthed, at kreativitet er kilde til økonomisk vækst og velstand. Det er selv samme fag, der skal forandre samfundsøkonomien i Amerika. Richard Florida me-

ner, at det er den såkaldte kreative klasse, der har ændret Amerika betydeligt de seneste år – både kulturelt, økonomisk og politisk. Florida opererer med tre typer af kreativitet:

1. Innovation, dvs. nye produkter, ideer og teknologi.
2. Økonomisk kreativitet, dvs. iværksætterånd: dette at skabe en ny forretning eller ide.
3. Kulturel eller kunstnerisk kreativitet, dvs. at finde nye kunstformer, designs og koncepter.

Ifølge Richard Florida skal alle tre former for kreativitet være til stede og prioriteres, hvis et samfund skal anspores til økonomisk vækst.

Handelshøjskolens analyse af ophavsrettens betydning for dansk økonomi præsenteres den 26. april 2006 på konferencen "Kunst, viden og underholdning – en kreativ forretning?"

Den amerikanske økonomiprofessor Richard Florida er manden, der har sat tal på kreativiteten. I 2002 udgav han bogen "The Rise of The Creative Class", hvor han gav sit bud på hvem og hvad det er, der driver den amerikanske økonomi fremad.

FOTO JERDEN DERLEMANS FOTOGRAFIE

Find mere information om analysen og konferencen på: www.kunst-viden-underholdning.dk

KODA / MEDIER

MUSIK OVER DISKEN

Cd og dø? Fremtidens musikforbruger er for længst ankommet og har ikke behov for en lille rund metalskive. Musikken flytter fra pladedisk til harddisk, og det forandrer også vilkårene for musikere og sangskrivere.

TEKST MARTIN BLOM HANSEN

For syv-otte år siden vandrede it-guruer salige rundt i en teknologisk rus og spåede, at det nye globale kæmpemarked på internettet, samt et paradys af trådløse og bærbare dimser og dutter var lige om hjørnet. Da it-boblen kort efter brast, blev drømmene udsat på ubestemt tid, og gurerne pakkede de fine PowerPoint-shows ned og gik i skjul.

I dag er de fleste af dem ved at komme ud af bivuakken igen. For deres forudsigelser er omtrent gået i opfyldelse. Udbuddet af musik, spil, film og information via nettet tordner af sted, bærbare pc'er og mobiltelefoner er hvermandseje, og salget af iPods og mp3-afspillere er eksploderet. "Hent hvad som helst – hvor som helst – når som helst", er ikke længere science fiction.

Musikken spiller en absolut hovedrolle i den udvikling. For blot få år siden handlede stort set alle nyheder og debatter med musik, internet og mp3-afspillere som emne om ulovlig download. I

dag handler det om iPods, rekordsalg af musik over nettet og harddiskplads på de sidste nye mobiltelefoner.

Ifølge den seneste internationale rapport fra IFPI (pladeindustriens brancheorganisation) er det digitale musiks salg tredoblet på et år og er nu større end salget af singler. I Danmark har udviklingen taget voldsom fart, og der dukker konstant nye spillere op på markedet. Forbrugere kan købe onlinemusik talrige steder, og musik bliver mere og mere bundtet sammen med køb af mobiltelefon, hardware eller andre produkter. Imens fortsætter salget af almindelige cd'er med at falde – dog ifølge flere kilder i et langsommere tempo end for få år siden.

IMPULSKØBEREN I CENTRUM

Distributionen af musik ændrer sig radikalt i disse år, og det digitale musiks salg ser ud til at blomstre.

"Det skal musikere og komponister være supertilfredse med. For jo flere steder folk har

mulighed for at købe musikken, og jo mere bekvemt det er, jo oftere vil folk købe," siger Morten Remmer, chef for mobildivisionen hos Nordisk Film Interactive og desuden musiker, dj og producer – blandt andet kendt på den elektroniske musikscene under navnet DJ 360.

Morten Remmer arbejder blandt andet med indhold i form af spil, film og underholdning til mobiltelefoner og har fingeren på pulsen, når det gælder den teknologiske udvikling.

Han mener, at impulskøberen går glade dage i møde.

"Jo lettere du gør det for forbrugerne at købe et stykke musik, jo større er sandsynligheden for, at de gør det. Det er ikke kun et spørgsmål om pris," siger han og peger på, at det næste store skift i løbet af de kommende år vil ske på mobilområdet:

"Når de mobile medier bliver mere avancerede og får mere båndbredde, vil vi se en masse servicetilbud, som gør det lettere at foretage impulskøb. Hvis jeg i dag skal købe et stykke musik, skal jeg hjem til min pc og koble mig på iTunes eller andre onlinemusikbutikker. Det betyder, at den impuls jeg får, når jeg hører noget fed musik, kan blive forstyrret mange gange, inden jeg kommer hjem. Jo tættere vi kan komme på den situation, at man ved få klik på mobilen kan købe et stykke musik, jo mere kan man sælge. Det er jeg overbevist om."

TANK DIN MP3 OP

Det handler dog ikke kun om teknologi og bredbånd. Morten Remmer pointerer, at så længe mobiloperatørerne skal tjene penge på selve datatrafikken, bliver musikken næppe et kerneprodukt, der kan sælges til konkurrencedygtige priser. Derimod vil musik – samt spil, video og andre underholdningstilbud – mere og mere indgå som lokkemad og ekstra guf, når der skal kæmpes om mobil- og bredbåndskunderne.

Men ideen om, at forbrugerne skal kunne hente musik hvor som helst og når som helst, er blevet overvejet grundigt hos Fona. I december sidste år indledte Fona et samarbejde med den nyoprettede onlinemusikshop www.prefueled.com. Selve onlineshoppen fungerer fuldstændig som andre lignende butikker og har blandt andet et stort udvalg af dansk musik. Det interessante er dog, at Fona i løbet af 2006 vil opstille en række fysiske "tankstationer", hvor folk kan gå direkte hen og få fyldt musik på mp3-afspilleren.

"Vi vil opstille prøvetanke i udvalgte Fonabutikker i første omgang. På længere sigt vil tankstationerne også være på andre steder – fx i

lufthavne og hoteller," fortæller Kim Lauritsen, salgschef i Fona.

Teknisk set kan man altså få musikken direkte ind på den bærbare afspiller uden at skulle hjem til computeren først. Det bliver med andre ord en mellemting mellem fysisk og online distribution.

Morten Remmer mener, at de planlagte tankstationer i Fona er eksempel på en ny type forretning, hvor musiksalg er kernen, og hvor man sigter mod det ideelle marked med direkte køb til sin bærbare mobil eller mp3-afspiller.

KEDELIGE FILER

Kim Lauritsen fra Fona tror ikke, at cd'en vil forsvinde. Selv om Fona nu går aktivt ind på onlinemarkedet, bliver de i den fysiske butik og vil stadig have hylderne fulde af metalskiver. Han peger på, at Fona netop har haft det bedste cd-julesalg nogensinde.

Morten Remmer mener til gengæld ikke, at cd'en vil overleve.

"I forhold til hvad vi nu har af små harddiske, flash-kort, memorysticks og så videre er cd'en ikke et særlig praktisk medie. Vinylplader-

ne har derimod en helt anden aura over sig og vil højst sandsynligt overleve cd'en," mener den dj-kyndige Morten Remmer.

Men cd'en kunne også få rollen som et eksklusivt produkt. For hvis man skal give 150 kr. for en fysisk cd, man kan købe for 80 kr. på nettet, skal der være en hel del ekstra at gøre godt med.

Den 40-årige rootsrocksanger og sangskriver Nikolaj Christensen, hvis seneste album "Selvantændt" er udgivet i november sidste år, har det svært med musik som usynlige digitale filer.

"Det betyder ikke så meget for mig og de cd'er, jeg selv laver. Men hvis jeg skal købe en ny cd med Dylan, og det bare er en fil, jeg downloader...helt ærligt, jeg synes, det er røvkedeligt. Jeg vil godt have, at det er lækkert og spændende – som en pakke, man åbner," siger Nikolaj Christensen og sammenligner det med en ny bog:

"Det ville jo ikke være det samme, hvis du hver aften downloadede ti sider af en bog, og lagde dig hen og læste godnatlæsning med ti nyprintede sider, vel?" /

FAKTA

DET DIGITALE MUSIKMARKED BOOMER

Det totale digitale musikmarked har rundet 1,1 mia. dollars i 2005.

Forbrugerne har i 2005 lovligt hentet 420 mio. enkeltnumre. Det er en 20-dobling i forhold til 2003. Samlet har forbrugerne adgang til 2 mio. forskellige numre på onlinemarkedet.

Det digitale salg udgør cirka 6 pct. af pladeselskabernes samlede omsætning.

Salg af musik via mobilnettet – fortrinsvis ringetoner – udgør omkring 40 pct., 400 mio. dollars af digitalsalget.

På verdensplan er der nu 335 lovlige download-butikker. For to år siden var tallet 50.

(Kilde: IFPI Digital Music Report 2005)

Det samlede musiksalg falder fortsat. I 2005 gik det danske salg 6 pct. tilbage i forhold til 2004. Siden år 2000 er cd-salget faldet med gennemsnitligt 9,4 pct. om året.

(Kilde: IFPI Danmark)

79 pct. af befolkningen havde i 2005 adgang til internettet fra hjemmet.

70 pct. af disse har bredbåndsforbindelse. I 2004 var det 40 procent.

(Kilde: Danmarks Statistik)

Dj og musiker, Morten Remmer, sværger til vinyllets holdbarhed og varsler cd'ens bortgang.

FOTO SCANPIX

Den digitale usynlige fremtid gør ondt på rockmusikeren Nikolaj Christensen. Han mener, at musik skal være som en gave, man åbner og glædes over at holde i hånden.

FOTO STEEN EVALD

KODA KOMMENTAR

Ofte har komponister, sangskrivere, musikere, producenter og distributører i vidt omfang samme interesser. Men tendensen med at musik skal sælge hardware – fx mobiltelefoner, bredbånd og mp3-afspillere – kan betyde, at priserne på musik dumpes for at få solgt mere isenkram. KODA forudser, at rettighedshaverne fremover skal fokusere mere på klare aftaler omkring selve formen for distribution af deres musik, således at dette ikke lægges op til producenterne og distributørerne alene.

FONA OG WWW.PREFUELED.COM

Prefueled.com er en onlinemusikshop, der opererer i Skandinavien. I Danmark har de partnerskab med Fonakæden. De gik i luften i december 2005. I løbet af 2006 vil Fona opstille fysiske "tankstationer" – udformet som benzinstandere og med hurtig netadgang. Her skal brugerne kunne hente musik, video, ringetoner osv. direkte ind på mp3-afspiller, USB-stick eller lignende.

RELEVANTE LINKS

www.itunes.dk

www.prefueled.com

www.phonofile.dk (her er links til en lang række danske onlinemusikbutikker, der har aftaler med Phonofile)

TIL GAVN ELLER SKADE?

Gavner eller skader Digital Rights Management (DRM) musikken? DRM gør det i værste fald svært for forbrugeren, mistænkeliggør lovlige musikbrugere, og stiller kunstnerne ringe. Bekæmpelsen af piratkopiering skal hellere ske ved at gøre det let at være lovlig!

TEKST STINE NISSEN

DRM eller Digital Rights Management er et af de mest omdiskuterede forsøg på at dæmme op for den omfattende piratkopiering af blandt andet musik og film. Forbrugerorganisationerne peger på, at DRM-systemerne forhindrer afspilning af værker på forskellige platforme, og binder brugerne til en bestemt slags teknologi til skade for den fri konkurrence. Men de er også bekymrede for, at DRM vil skabe hindringer for den kopiering, som faktisk er lovlig. Indvendinger fra de offentlige organisationer er, at DRM vil vanskeliggøre forsyningsikkerheden. Dette betyder, at såvel tv-stationer som biblioteker vil få sværere ved at opfylde deres public service forpligtelse, noget som på længere sigt vil komme til at skade samfundet og borgerne.

FAKTA

HVAD ER DRM EGENTLIG?

DRM står for Digital Rights Management. Begrebet dækker over teknologier, som rettighedshavere kan anvende til at håndhæve deres ophavsret. DRM-systemerne kan opdeles i fire forskellige hovedkategorier:

1. DRM-systemer, der indebærer en adgangskontrol som fx betaling/password.
2. DRM-systemer, der indskrænker, hvad brugerne kan gøre med de digitale produkter. Fx den kopi-beskyttelse, som anvendes på cd'er og dvd'er.
3. DRM-systemer, som betyder, at produkterne kun kan bruges på godkendte computere. I praksis betyder dette, at brugen af produktet kontrol leres og godkendes af rettighedshaveren via internettet (også kaldet "trusted computing").
4. DRM-systemer, der udstyrer digitale produkter med en form for vandmærke. Det påvirker ikke brugen af produktet, men betyder, at ophavsretten altid kan håndhæves, da produktets oprindelse altid kan dokumenteres. Et eksempel er salg af mp3-filer med identifikationsmærkning.

LOVLIGE BRUGERE MISTÆNKELIGGØRES

KODA er grundlæggende enig i denne kritik. Lise Ryberg Hoffmann, jurist i KODA's medieafdeling, siger: "For enhver kunstner er det essentielt, at hendes eller hans værker bliver set og hørt af folk. Et system som DRM skaber på mange måder uhensigtsmæssige hindringer for musikens udbredelse. Vi har heller ingen interesse i at skade konkurrencen og fx være med til at give Microsoft en endnu stærkere position på markedet." Lise Ryberg Hoffmann peger også på det paradoksale i, at DRM-systemerne er med til at mistænkeliggøre de forbrugere, som anskaffer sig lovlige eksemplarer af musikken.

MERE MAGT TIL PRODUCENTERNE

DRM har givet grobund for den forestilling, at den ophavsretlige beskyttelse ikke længere vil

være nødvendig, når rettighedshaverne selv kan afgøre, på hvilke betingelser deres værker kan udnyttes. Problemet med den forestilling er, at man skærer rettighedshaverne over én kam. Der er nemlig ingen tvivl om, at det i musikbranchen vil være pladeproducenterne og ikke kunstnerne, som træffer beslutningen om, hvorvidt og i hvilket omfang DRM skal påføres værkerne. Lise Ryberg Hoffmann underbygger dette: "Det vil reelt betyde, at det er pladeproducenterne, som får det sidste ord i forhold til kunstnernes ophavsretlige beskyttelse. Da producenter og distributører jo ofte har andre interesser end den enkelte kunstner, er det naturligvis problematisk."

SKEPSIS OVER FOR DRM

Det kan være svært at se fordelene ved DRM, som i øvrigt heller ikke er gratis. DRM-teknologien betyder, at de kulturelle produkter bliver dyrere og må udbydes til en højere pris. Noget som ganske givet vil medføre et fald i forbruget, og som i sig selv skaber grobund for mere piratkopiering.

Der er ingen tvivl om, at piratkopiering skal bekæmpes, men spørgsmålet er, om DRM er det rette middel. KODA er skeptiske over for systemernes anvendelighed. "Bekæmpelse af pirateri handler i højere grad om en holdningsændring i befolkningen, som kun kan nås gennem oplysning," siger Lise Ryberg Hoffmann og afslutter: "Det er tvingende nødvendigt, at branchen formår at udvikle sig og følge med teknologisk. Det skal ske ved at gøre det let at købe musik lovligt på nettet. Ikke ved at mistænkeliggøre den lovlige forbruger." /

NY RUNDE AF KODA SKOLEKONTAKT

I starten af maj går KODA SKOLEKONTAKT 2006 i luften. For andet år i træk får alle landets skoler og gymnasier et tilbud om at få besøg af en komponist eller sangskriver, som på en enkelt skoledag tager eleverne på opdagelsesrejse i musikkens verden.

TEKST MONICA CARIOLA GARRIDO

KODA SKOLEKONTAKT bliver nu relanceret i en ny og forbedret udgave. Filosofien bag ordningen er til gengæld uændret: den bedste måde at lære at værdsætte musik på, er at møde de mennesker, der skaber den.

INGEN LØFTEDE PEGEFINGRE

Målet med KODA SKOLEKONTAKT er at give eleverne en musikalsk oplevelse og samtidig give de unge et indblik i den kreative arbejdsproces og kunstnerens vilkår. Ved selv at deltage i det kreative arbejde får eleverne en fornemmelse af, hvilket arbejde der ligger bag det færdige værk. Dermed kan mødet også give anledning til at sætte temaer som kunstnerens arbejdsvilkår og rettigheder på skoleskemaet.

KODA har bevidst valgt at undgå formaninger og løftede pegefingre. I stedet opfordrer vi kunstnerne til at tage udgangspunkt i egne erfaringer for at give eleverne et indtryk af, hvad det vil sige at leve af sit arbejde som komponist eller sangskriver. Når man først har fået øjnene op for den sammenhæng, bliver det også nemmere at forstå, hvilke konsekvenser fx ulovlig piratkopiering har i et større perspektiv.

DET ER GULD VÆRD!

Blandt de kunstnere, der deltog i 2005, har der generelt været stor interesse for ordningens fokus på den kreative proces, og mange har set det som en spændende udfordring at give det en naturlig plads i forløbet. "Ordnningen er guld værd som formidling set fra et kulturpolitisk synspunkt", siger Henrik Silver, der allerede har været ude på flere skoler. "Min fornemmelse er,

at det falder på et tørt sted både for skolerne og for kunstnerne. De børn, der møder os, får mulighed for at se, hvad vi egentlig arbejder med. Det kan være svært at få den dimension med, når man giver almindelig undervisning på fx en musikskole."

STOR INTERESSE FRA SKOLERNE

At dømme efter tilbagemeldingerne fra de skoler, der allerede har haft besøg af en kunstner, har både elever og lærere været glade for at få en ny vinkel ind i undervisningen. Sekretariatet melder allerede nu om stor interesse fra skoler, der ønsker at tilmelde sig den kommende runde af KODA SKOLEKONTAKT.

I år har alle landets skoler, musikskoler, ungdomsskoler, efterskoler og gymnasier mulighed for at søge om deltagelse fra den 1. maj 2006. /

"Ordnningen er guld værd som formidling set fra et kulturpolitisk synspunkt", siger Henrik Silver, der både har stået for underholdning og seriøst musikalsk samarbejde med en række skoleklasser.

FOTO JORDANSRIVE.COM

TILMELDING

De tre medlemsorganisationer, Dansk Komponistforening, Danske Populærautører og Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautører, står for udvælgelsen af interesserede komponister og sangskrivere til årets KODA SKOLEKONTAKT.

For mere information om ordningen og kriterier for deltagelse, skal du henvende dig direkte til din medlemsorganisation inden den 19. maj 2006. Har du generelle spørgsmål om ordningen, er du velkommen til at kontakte KODA SKOLEKONTAKT's sekretariat på tlf. 33 30 63 04 eller via email på skolekontakt@koda.dk

KODA SKOLEKONTAKT 2006

- Ordningen dækker ét komponistbesøg pr. skole.
- Der kan max. deltage 30 elever eller en skoleklasse i et forløb.
- Besøget kan finde sted på en hvilken som helst dag i skoleåret 2006/2007.
- Besøget kan vare fra ½ til en hel skoledag efter aftale med skolen.
- Besøget er gratis for skolerne.
- KODA dækker kunstnerens honorar og kørselsudgifter.

“Som pianist skal man jo elske Herbie Hancock. Jeg plejer dog at sige, at jeg bedst kan lide det bedste inden for alle genrer,” siger Christian Andreas Connie, der er KODA medlem nr. 30.000. Christian spiller i bandet Lupulin (på billedet nummer to fra højre).

FOTO PRIVAT

MEDLEM NR. 30.000

Ved udgangen af januar rundede KODA et skarpt hjørne: Medlem nummer 30.000 blev registret. På indmeldelsesblanketten står der Christian Andreas Connie, født 1988. Bopæl i Egtved. Vi ringede til vores nye medlem for at høre hans musikalske historie.

TEKST STINE NIISEN

KODA's medlem nummer 30.000 er 17 år, men som han pointerer, fylder han 18 om to måneder. Trods den unge alder fejler ambitionerne ikke noget. Christian vil spille musik. Allerhelst vil han leve af at skrive musik. Det var en musikleærer på Musikskolen, der fik Christian til at melde sig ind i KODA. “Vi var blevet bedt om at arrangere et stykke musik med blæs og sang. Da vores lærer så vores arrangement, opfordrede han os til at melde os ind i KODA. Det var ham, der fik mig kickstartet.”

MAN VIL JO GERNE HAVE BETALING FOR SIT ARBEJDE

Christian er pianist i jazzfusionsbandet Lupulin. De har lavet en masse jobs rundt omkring på cafeer og værtshuse, men har også, som Christian ikke uden tilfredshed siger, optrådt på VEGA i København. “Jeg har allerede skrevet ti numre og er medkomponist på en række værker”, fortæller han og fortsætter: “Vi spiller en masse

jobs, og jeg vil jo gerne have betaling for det. Så det var på tide, at jeg fik mig meldt ind”, siger den ambitiøse komponist.

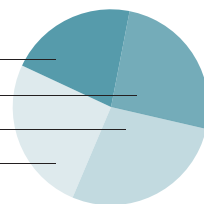
52 PCT. AF KODA'S MEDLEMMER ER UNDER 40 ÅR

Christian har allerede mange år på bagen som musiker og komponist. “Jeg startede på Egtved Musikskole som tiårig og meldte mig så ind i Kolding Musikskole for et halvt år siden. Lige nu overvejer jeg MGK eller Konservatoriet, men selv om jeg spiller klaver og elsker det, så vil jeg egentlig hellere koncentrere mig om at skrive musikken.”

Christian tilhører med sine bare 17 år den lille gruppe af KODA's medlemmer der er under 20 år. Ser man nærmere på tallene, vil man se, at hele 52 pct. af KODA's medlemmer er under 40 år, mens 23 pct. er over 50 år.

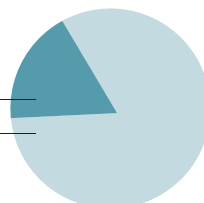
SÅ GAMLE ER KODA'S MEDLEMMER

< 30 år:	19%
30 – 40 år:	33%
40 – 50 år:	25%
> 50 år:	23%

ET MANDEFAG?

Kvinder:	17%
Mænd:	83%

17 pct. af KODA's medlemmer er kvinder, mens 83 pct. er mænd. Der er procentuelt flere kvinder i de unge årgange end i de ældre.

I forbindelse med Spil Dansk Dagen 2006 udskrives nu Komponistkonkurrencen, hvor Årets Danske Sang 2006 skal kåres. På Spil Dansk Dagen torsdag den 26. oktober når sangen ud til tusindvis af lyttere, der i år ikke blot skal høre en ny fællessang, men også en nyskrevet børnesang.

ÅRETS DANSKE SANG KOMPONISTKONKURRENCEN

FOTO ANDERS BEIER

TEKST NIELS OFFENBERG

Hvis du har et bud på en fællessang anno 2006 så deltag i Spil Dansk Dagens komponistkonkurrence, hvor Årets Danske Sang bliver kåret og transmitteret i Spil Dansk Dagens stores fællessangsarrangement torsdag den 26. oktober 2006. I år vil der som noget nyt ikke blot blive kåret en ny fællessang, men også en helt ny børnesang, der også vil være en del af den landsdækkende fællessang. I år er der altså helt ekstraordinært to kategorier i konkurrencen.

Begge vindende sange vil blive fremført af DR RadioUnderholdningsOrkestret og DR Radiopigekoret på Spil Dansk Dagen torsdag den 26. oktober 2006, hvor DR's lyttere inviteres til at synge med på de nye sange. Koncerten bliver transmitteret live på DR P2 & P4 for over 500.000 lyttere. Som optakt til dagen vil orkestret indspille sangene, så man på forhånd kan lære de nye klassikere ved at høre dem på DR op til Spil Dansk Dagen. Årets Danske Sang 2006 præmieres med 10.000 kr., mens præmien til den specielle pris i 2006, Årets Børnesang, belønnes med 5.000 kr.

Sangene bedømmes på både melodi og tekst, og dommerpanelet vil lægge vægt på, at Årets Sang egner sig som fællessang for flere aldersgrupper, mens Årets Børnesang primært skal henvende sig til børn i alderen 5 til 12 år.

DEADLINE

Senest den 3. juli 2006 kl. 12.00 skal Spil Dansk Dagen have dit/jeres bud på node. Teksten skal vedlægges på papir, og såvel node som tekst

skal indsendes i fem eksemplarer. Sangen må gerne vedlægges på cd eller bånd. På selve node, teksten, cd'en eller båndet må der ikke være navn eller andre kendetegn, således at bidragene kan anonymiseres i forbindelse med bedømmelsen. Det skal angives, om de indsendte sange skal indgå i konkurrencen om Årets Danske Sang eller Årets Danske Børnesang. Hver deltager må højst indlevere tre bud på en ny fællessang i hver kategori. Tidligere publicerede eller opførte sange – både tekst og musik – kan ikke deltage i konkurrencen.

BEDØMMELSE

Værkerne bedømmes af en dommerkomite, der består af repræsentanter fra RadioUnderholdningsOrkestret og sangskriverorganisationer. Vinderen i kategorien Årets Dansk Sang offentliggøres mandag den 4. september 2006. I den nye kategori, Årets Danske Børnesang, vælger dommerpanelet de tre bedste sange, der lægges ud til afstemning blandt skoler og andre institutioner, der herefter ved afstemning vælger en vinder.

Spil Dansk Dagen og DR RadioUnderholdningsOrkestret afgør herefter, hvem der skal arrangere sangene og forbeholder sig retten til førsteopførelsen og indspilning af de vindende sange. Spil Dansk Dagen forbeholder sig også ret til at offentliggøre sangtekst og node på www.spildansk.dk i perioden 4. september – 27. oktober 2006.

Læs mere på www.spildansk.dk.

FAKTA

KRITERIERNE FOR ÅRETS SANG OG ÅRETS BØRNESANG

- Alle genrer er velkomne
- Tekstforfatter og komponist behøver ikke være samme person
- Sangen skal være velegnet som fællessang
- Teksten skal være på dansk
- Alle kan deltage; såvel amatører som professionelle, grupper, musikskoler og skoler

BIDRAGENE SENDES TIL:

KODA

LANDEMÆRKET 23-25
POSTBOKS 2154
1016 KØBENHAVN K

Mærk konvolutten "Spil Dansk Dagen". Husk at informere om navn, adresse, telefonnummer samt andre relevante oplysninger i et følgebrev.

UDBETALING VIA BANK

KODA / INFO

Fra den 1. januar ophører vi med at sende check til medlemmerne. Fremover vil medlemmerne få deres udbetalinger direkte via banken.

Langt den største del af de medlemmer, som modtager betaling fra KODA, får allerede overført beløbet til bankkonto.

Hvis enkelte medlemmer finder det nødvendigt at få betalingen på check, kan de tilmelde sig checkservice. Fremover vil kun beløb over 1.500 kr. blive udbetalt på check.

NCB's udbetalinger vil følge helt samme ændringer som KODA's, både hvad angår udbetaling til bankkonto samt beløbsgrænse for undtagelsesvis checkservice, og hvad angår afregningsdetaljerne. Afregningsbilag skal findes i NCB Direct på NCB's hjemmeside, www.ncb.dk.

FORKLARINGER PÅ AFREGNINGER FINDES FREMOMER I MIT KODA

Fremover vil medlemmerne kunne finde afregningsdetaljer i Mit KODA på www.koda.dk. Fra og med juni 2006 afskaffer vi de omfattende afregningsdetaljer, som medlemmerne har modtaget på papir. Vi sender naturligvis stadig en besked til medlemmerne, når afregningsdetaljerne ligger klar i Mit KODA.

Der er nu så mange af KODA's medlemmer, der bruger Mit KODA, at vi mener, at tiden er moden til at foretage denne ændring.

Hvis enkelte medlemmer finder det nødvendigt at få detaljerne på papir, kan de tilmelde sig papirservice og vil derefter få tilsendt detaljerne på papir ved hver udbetaling.

I Mit KODA på KODA's hjemmeside kan du til enhver tid finde detaljer om, hvilke værker, fremførelsesområder og beløb, du får udbetalt. Vi håber selvfølgelig, at de KODA-medlemmer, som endnu ikke har taget Mit KODA i brug, nu vil benytte lejligheden til det.

SEND DINE BANKOPLYSNINGER TIL OS

Hvis vi ikke allerede har dine bankoplysninger, beder vi dig sende en mail til medlem@koda.dk.

I mailen skal du skrive:

1. Dit fulde navn
2. CPR-nummer
3. Bankens navn
4. Reg.nr og kontonr.

Herefter får du overført dine penge via en bankoverførsel.

Du er også velkommen til at ringe til medlemservice på tlf. 33 30 63 20.

KODA STØTTER SANGSKRIVERKLUBBERNE

KODA / INFO

KODA har i disse år øget fokus på danske sangskriverklubber. Vi ønsker at bidrage til, at vækstlaget får bedre betingelser til gavn for udviklingen af dansk musik. Gennem de sidste år har vi hjulpet en del klubber i gang, og vi forsætter med både at støtte økonomisk og rådgive på baggrund af vores viden om miljøet.

VI STØTTER BLA. PÅ FØLGENDE MÅDER:

- Råd og vejledning i forbindelse med opstart (fx vedtægter, konceptbeskrivelse etc.)
- Støtte til annoncering i opstartsperioden
- Støtte til udsendelse af invitationer til et stiftende møde og til klubbens arrangementer til KODA's medlemmer i et bestemt område
- Støtte til at invitere en erfaren person, der kan give gode råd om opstart af en sangskriverklub
- Støtte til inspirationsaftener med en kendt sangskriver

Find alle klubber på www.koda.dk

På vores hjemmeside kan du finde en liste over sangskriverklubber i Danmark. Hvis du starter en sangskriverklub, så giv os besked, så din klub kan komme med på listen. Listen skal tjene som oversigt over landets sangskriverklubber og gøre det lettere at finde informationer om de enkelte landsdeles sangskriverklubber.

Vi overvejer lige nu, om der er mulighed for at lave et decideret forum, hvor klubberne kan lægge information ind om programmer eller starte debatter, relateret til sangskrivermiljøet.

VIL DU VIDE MERE

Du er meget velkommen til at kontakte KODA, hvis du vil høre mere om, hvordan vi kan hjælpe, hvis du overvejer at stifte en sangskriverklub. Hvis du ønsker økonomisk støtte til opstarten, skal du skrive en ansøgning, der indeholder en beskrivelse af, hvad du skal i gang med, og hvilke udgifter der er forbundet med dette.

Hvis du vil vide mere, er du meget velkommen til at kontakte Erik Martens på tlf. 33 30 64 03 eller e-mail ema@koda.dk.

STORT FREMMØDE AF NYE MEDLEMMER

KODA / INFO

Medlemmerne mødte talstærkt op til medlemsmødet den 17. januar hos KODA i København. Især var de nyere medlemmer godt repræsenteret. De omkring 90 fremmødte medlemmer kom for at høre om KODA, men også for at få inspiration fra de erfarne sangskrivere Kristian Svenningsen og René Schmidt.

Særligt Kristian Svenningsens erfaringer med sangskrivermiljøet og hans gode råd om at promovere den første cd, fangede de nye medlemmers interesse: Lav en tidsplan! Find ud af i hvilke medier den nye cd skal promoveres i. Send fx cd'en til DR's playlisteudvalg og prøv evt. at få et kort møde med dem, rådede Svenningsen de fremmødte medlemmer til. Hvis man ønsker at få kontakt med de trykte medier, påpegede Svenningsen, at det er en god ide at udvælge få aviser og derefter få en god ven, der kan skrive, til at lave et udkast til en anmeldelse, som man kan sende af sted til redaktionen. René Schmidt fulgte de gode råd op med musik og fortalte, at han bl.a. hentede sin inspiration ved at deltage i sangskriverkurser både i Danmark og i udlandet.

KODA's medarbejdere fortalte om støttemuligheder og om Mit KODA. Som altid var der mulighed for i pc-værkstedet at blive guidet rundt i Mit KODA og få præsenteret medlemmernes mange online muligheder.

KODA holder cirka fem årlige medlemsmøder forskellige steder i Danmark, på Færøerne og på Grønland.

NY MULIGHED FOR STØTTE TIL KOMPOSITIONSMUSIK

KODA / INFO

Dansk Komponist Forening har oprettet en ny pulje til støtte for produktion og formidling af ny kompositionsmusik. Foreningen ønsker med den nye produktionspulje at styrke og effektivisere sin støtte til musikmiljøet. Puljen kan søges af DKF's medlemmer.

PENGENE KOMMER FRA KODA'S NATIONALE MIDLER

I 2006 er det samlede støttebeløb ca. 1,4 mio. kr. Pengene kommer fra ophavsretten – for hver gang musikbrugerne betaler 1 kr. til KODA for retten til at bruge musik, går ca. 10 øre tilbage til det danske musikliv som støtte til nationale musikformål. Det er en del af disse midler (KODA's nationale midler), der danner grundlag for Dansk Komponist Forenings produktionspulje.

FORMÅLET MED DEN NY PULJE ER:

- at promovere og støtte den ny kompositionsmusik i det danske og internationale musikmiljø/kulturliv
- at fremme kendskabet til eksperimenterende og nyskabende musik i det omgivende samfund
- at støtte og markedsføre de mange forskellige typer af ny kompositionsmusik på hver deres præmisser, fx akustisk kammermusik/orkestermusik, elektroakustisk musik, elektronisk musik, electronica, musikdramatik, multimedie, 'lydkunst', cross-over, kirkemusik, kor-musik og musik for og med børn og unge
- at være med til at sikre projekterne offentlig og kunstnerisk gennemslagskraft igennem kravet om en professionel PR-indsats i de støttede projekter

Der er ansøgningsfrist fire gange om året: 1. marts, 1. juni, 1. september og 1. december.

Læs mere på www.komponistforeningen.dk eller henvend dig til Dansk Komponistforenings sekretariat, tlf. 33 13 54 05.

STØRSTE SØGNING TIL BLANKBÅNDSMIDLERNE NOGENSINDE

KODA / INFO

Fristen for at søge KODA's Kollektive Båndmidler udløb den 1. februar. KODA modtog i år hele 834 ansøgninger til blankbåndsmidlerne – det største antal nogensinde. Puljen har i år knap 3,2 mio. kroner til rådighed, som i de kommende måneder vil blive fordelt blandt de mest kvalificerede ansøgere.

NYE REGLER FOR ANSØGNING

Blandt de indkomne ansøgninger blev 42 sorteret fra ved modtagelsen, da ansøgerne havde modtaget støtte inden for de to seneste ansøgningsrunder, dvs. i 2004 og 2005. Reglen om to års ansøgningskarantæne er blevet indført for at sikre, at båndmidlerne så vidt muligt uddeles til forskellige kunstnere. 792 ansøgninger er formelt godkendt og går nu videre til behandling i Båndudvalget, som er udpeget af KODA's råd.

KODA's Kollektive Båndmidler udgør en vigtig del af KODA's samlede støtte til udviklingen af dansk musik. Puljen blev skabt i starten af 90'erne for at yde kunstneren en kompensation for de økonomiske tab, der er forbundet med den udbredte hjemmekopiering. Puljen er den største samlede støtte til cd-produktion. Ud over cd-støtten uddeles støtte til komponisthonorarer, arbejdslegater og andre formål. I 2005 modtog 253 projekter ud af et samlet antal på 754 ansøgere for i alt 3,1 mio. kroner støtte via blankbåndsmidlerne. I år uddeles støtten i maj.

GRATIS HJÆLP TIL EKSPORT AF MUSIK

KODA / INFO

Nu er det muligt at søge gratis konsulenthjælp, hvis man ønsker at udvikle et eksportprojekt. Det er Eksportrådet, der er initiativtager. Her har man ansat en konsulent, der kan vejlede om eksport inden for netop musikbranchen.

Tilbudet gælder alle, der driver virksomhed inden for musikbranchen, og som ønsker at udvide forretningen til udlandet. Så hvis du er musiker, sangskriver, manager, pladeselskab, forlag, producent, guitarbygger, leverandør eller andet, der har med musik at gøre, kan tilbudet muligvis være noget for dig.

BORN CREATIVE

Programmet hedder Born Creative og er iværksat af Danmarks Eksportråd. Der kan ansøges om 25 timers gratis konsulentbistand til udvikling af virksomhedens eksportparathed. Rammerne er meget frie, og forløbet kan tilpasses den enkelte ansøger, så der opnås optimalt udbytte.

Konsulenten på musikområdet er Kåre Wanscher, siden 1988 trommeslager i Michael Learns to Rock og i dag advokatfuldmægtig hos MAQS Law Firm i København.

Se mere på www.eksportstart.dk, hvor du også kan udfylde en online-ansøgning under Born Creative.

Du kan også kontakte Kåre Wanscher på mail: kaare.wanscher@dk.maqs.com

GENERALFORSAMLING

TIL KODA'S MEDLEMMER

KODA INDKALDER HERVED TIL ORDINÆR GENERALFORSAMLING I KODA LANDEMÆRKET 23-25, 5. SAL, KØBENHAVN

TORS DAG DEN 27. APRIL 2006, KL. 15.00

IFØLGE § 17 I KODA'S LOVE ER DER FØLGENDE DAGSORDEN:

1. BERETNING OM ÅRETS VIRKSOMHED
2. FREMLÆGGELSE AF REGNSKABET FOR 2005 MED STATUS PR. 31.12.2005
3. VALG AF RÅDSMEDLEMMER

Ifølge lovene afgår efter tur komponisten Klaus Ib Jørgensen, komponisten Arne Würgler og musikforlægger John Rasmussen.

Dansk Komponistforening indstiller Klaus Ib Jørgensen til genvalg. Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer indstiller Arne Würgler til genvalg og Dansk Musikforlægger Forening indstiller John Rasmussen til genvalg.

4. VALG AF REVISORER

Ifølge KODA's love § 21, stk. 2 vælges på generalforsamlingen blandt medlemmerne fire kritiske revisorer. Valget af de kritiske revisorer gælder for et år. Genvalg kan finde sted.

Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer indstiller Piet Brieholm Bendtsen til genvalg.

Danske Populærautorer indstiller Jacob Morild til genvalg.

Dansk Komponistforening indstiller Morten Olsen til valg.

Dansk Musikforlægger Forening indstiller Lars Sjelle til valg.

5. FORSLAG FRA MEDLEMMERNE

Vi har modtaget henvendelse fra N. Vagn Nielsen vedr. de ubesvarede spørgsmål fra KODA's generalforsamling 2005 under henvisning til Ophavsretslovens § 76. Henvendelsen kan læses på KODA's hjemmeside www.koda.dk under Nyheder.

6. EVENTUELT

Forslag fra medlemmernes side skal være rådet i hænde senest den 1. marts i det år, hvor generalforsamlingen skal holdes. Opmærksomheden henledes på, at kun medlemmer, der kan legitimere sig, har adgang til generalforsamlingen.

KØBENHAVN, DEN 15. MARTS 2006

NIELS BAK
/ DIREKTØR

Returadresse:
KODA
Postboks 2773
0900 København C

SORTERET MAGASINPOST
41041

ROUNDT OM SANGEN

KLICHE MILITSKVINDER

(FRA "SUPERTANKER", MEDLEY, 1980 OG COMPILATION-LP'EN "PÆRE PUNK", 1979)

Kliches album "Supertanker" markerede et nybrud i dansk rock i 1980. Der var modernitet i udtrykket med maskinel fremdrift og minimalisme, og de besnærende popelementer og den sprudlende originalitet har gjort både albummet og "Militskvinder" til klassikere. Hvordan opstod sangen?

"Materialet blev jo til i fællesskab dengang, men som jeg husker det, var det Johnny Voss, der fandt på at bruge en Mao-tekst til "Militskvinder". Jeg tog en akustisk guitar og komponerede den lige på stedet. Lars H.U.G. bidrog så til sidst med det her "ba-ba-ba-ba-di-åh," fortæller **Jens Valo** – alias Jens Danielsen – som i dag spiller i bandet Amstrong.

Ifølge **Johnny Voss** (Johannes Møller) havde bandet følgende konceptuelle idé med at bruge Mao Zedongs revolutionsromantik:

"I vores sceneshow tog vi tilsyneladende industriens og storkapitalens parti, men i virkeligheden ville vi punktere den slags indefra ved at udstille det. Det samme med 70'ernes meget venstreorienterede agitation: Vi sang Mao-tekster tilsyneladende helt ukritisk, men i virkelig-

heden tog vi jo afstand til den totalitære kulturrevolution i Kina, når vi sang en Mao-tekst i "Militskvinder". Vi ville tvinge lytterne til at tænke selv, og vi var trætte af 70'er-musikkens løftede pædagogpegefinger," siger Johannes Møller, som var bassist i Kliche.

Sangen var et afgørende øjeblik for **Lars H.U.G.**

"Uden Valos oplæg til "Militskvinder" havde Kliche ikke eksisteret i ret lang tid – og så havde jeg heller ikke stået her i dag. Det at få et hit skaber en lydhørhed, og hvis det tilmed er et godt nummer, giver det også respekt," siger **Lars H.U.G.** om sangen, som også er hans favorit fra Klichekataloget: "Den lyder fedt, den er stærkt spillet – og man kan høre, at den er fra dengang, man kunne løbe op på femte sal på et minut."

Kliches trommeslager, **Anders Brill**, var den, der måtte arbejde hårdest, når hittet skulle leveres live:

"Den var hård at spille! Stortrommen gik jo lige så hurtigt som highhatten på andre numre. Der kom jeg på arbejde, for der var virkelig tryk på. Idéen med den heftige trommeintro var, at den skulle lyde som en maskinpistolsalve – og dermed matche den militante tekst," siger Anders Brill om den alternative evergreen. /

TEKST ANDERS HOUMØLLER THOMSEN

NYT I KODA /DK

Med "Rundt om sangen" vil vi fremover gå bag om en række mindeværdige danske klassikere.